

bir Salazar olabilirim. Arkadaşlar, şöyle ki memleketin sosyal inkişafı neticesi olarak köyden şehire, şehirden büyük şehire vâkı akınlara mâni olacak kanunlar çıkarılabilir, memleketin yedi sekiz milyonu bulan orman bölgesinde oturan insanları için kendi anlayışına göre ve Anayasaya muhalif olmamak şartıyla birtakım kanunlar isdar edebilirim. Şu mevsimde ekonomik sebepler dolayısıyla memleketteki seyahatin memleket iç hayatına darlık verilmesi görüşü ile memleketteki seyahatleri tahdid edebilirim. Şimdi arkadaşlarım, benim demek istediğim noktadır; bu maddeler tekevün edecek şekillere göre değiştiriliyor. Bundan sonra mütemadiyen böyle şeyler gelecektir. Hudutsuz hürriyet, haysiyetlere riayet, insan haklarına tasallüt edilmeye mâni olunmak isteniyor. Bunun yanında sosyal Devletin fonksiyonu Türk Milletinin bünyesine uygun olarak zaptı rapt altına alınıp önümüze getirilecektir. İkinci madde sosyal Devlet telâkkisi anlayışının en son haddini veyahut bizim durumumuzda olan bir memleketin, intikal devresini geçirmek üzere olan bir Devletin her taraftan ikinci madde ile biran evvel getirilmesinde zaruret görülüyor. Çünkü hareket noktamız, insan hak ve hürriyetlerine imkân vermezsek, yine sosyal Devlet kurma arzusu ve emeli içinde ona tanınmak istenen birtakım hakların birbiriyle çarpıştığı noktada daima karşı karşıya geleceğiz. Bendenizin ricası şudur ki, sayın komisyon 2 nci maddeyi biran evvel getirmezse bundan sonraki maddelerde bütün arkadaşlarımız en iyi niyetlerle hareket etseler dahi mütemadiyen bu hususta münakaşa mevzuu ortaya çıkacak ve iş uzayacaktır. Bunun bilhassa tacilini rica ediyorum. Burada sosyal Devlet telâkkisini iyice belirtmeden, seyahat ve yerleşme hürriyetlerinin, kamu mallarını koruma, sosyal, iktisadi ve tarımsal gelişmeyi tahdidetmenin hududunu bilmek lâzımdır. (Alkışlar)

BASKAN — Feridun Üstün.

FERİDUN ÜSTÜN — Muhterem arkadaşlar, öyle tahmin ediyorum ki, 18 nci madde üzerinde konuşan kıymetli hatiplerin vermiş oldukları misaller ekstrem noktalar halinde olmaktadır, kanaatime göre, komisyona haksız serzenişlerde bulundular.

Filhakika maddede bir tarzı tahrir istiyen bir nokta mevcuttur ve bu yapıldığı takdirde hiçbir endişe kalmıyacaktır. Burada biz mevzula-

rı bir noktadan alır bir noktaya götürmüş bulunuyoruz. Bendeniz de madde üzerinde bir iki nokta arz edeyim. Seyyahat etmeye madde metni mâni değildir. Madde, sözcüğün de ifade ettiği gibi Millî Savunmamız, millî güvenliğimizi engelliyecek bâzı hallerde seyahat serbestliğini tahdit edici bir hükmün kanunda getirilmesini istihdaf etmektedir. İkinci fıkra ise salgın hastalıklar dolayısıyla böyle bir yasağın konmasını kabul etmektedir bundan tabii bir şey olabilir mi? Diğeri de büyük bir salgın hastalık vatandaşları perişan ederken o muntakadan çıkmayı veya o muntakaya girmeyi seyahat hürriyeti içinde kabul etmemiz imkânı var mıdır? Muhterem hâtipler bence seyahat hürriyeti ile yerleşme hürriyetlerini biraz birbirlerine karıştırarak mütalâa buyurdular. Bütün endişe de bundan tevellüt ediyor.

İkinci noktaya geleceğim; yerleşme hürriyeti bakımından komisyonun millî güvenliği sağlama, salgın hastalıkları önleme, kamu mallarını koruma, sosyal, iktisadi ve tarımsal gelişmeyi gerçekleştirme bakımından maddeye sarahat vermiş olması bence şayanı şükrandır. Bugün memleketimizde beş altı milyon vatandaşıımız ormanlar içinde yaşar, ne ile teğayyüş ettiği malûm değildir. Bunu Anayasaya bağlamadan kanunla düzeltebilir miyiz? Sosyal adaletle kabili telif görebilir miyiz? Komisyonun bu hususu maddeye koyması bence şayanı şükrandır. Birçok yenilik getirmiştir. İktisadi terim de tarımsal faaliyette mündemiçtir buyurdular. Şimdi size soracağım; sabahtan beri komisyonun getirdiği maddeler vuzuhsuzdur diye, daha basit kelime ilâve edilsin diye tenkit ederiz. Tam bir madde getiririz, karşımıza her şeyde olduğu gibi, açıklığı ile belirtilmiştir, bu defa acaba bu ekonomi tâbirinin içinde ziraat mündemiç midir, değil midir? Niçin buraya koydunuz deniyor. Binaenaleyh, madde içinde tarımsal faaliyeti hassaten belirtmek lâzımdır ve ileride bu cemiyetin bekası için alınacak tedbirler bakımından bize vuzuh getirecektir. Bendeniz bir arkadaşla beraber bir tahrir hazırladım. Tahririmizde seyahat hürriyetini ve yerleşme hürriyetini iki parçaya böldük. İltibası ve içtihatı önlemek için. Tasvibinize mazhar olursa müteşekkir kalırım. Hürmetlerimle. (Alkışlar)

BAŞKAN — Alp Kuran.

ALP KURAN — Efendim, meselenin ehem-